

SADRŽAJ

PRIZNANJA	13
UVODNA REČ – Sandro Calvani	15
KRATAK PREGLED.....	17
UVODNA REČ – Michele Papa	25

PRVI DEO:

ORGANIZOVANI KRIMINAL, KORUPCIJA I AKTUELNA PITANJA KRIVIČNOG MATERIJALNOG, PROCESNOG I ORGANIZACIONOG PRAVA

Prvi odeljak UVOD

I. ORGANIZOVANI KRIMINAL U SRBIJI KAO POJAVA NOVIJEG VREMENA	31
1. O organizovanom kriminalu uopšte – M. Grubač	31
2. Mere protiv organizovanog kriminala – M. Grubač.....	40
3. Nastanak organizovanog kriminala u Srbiji – M. Grubač	41
4. Formiranje svesti o povećanoj društvenoj opasnosti organizovanog kriminala – M. Grubač.....	43
5. Priprema neophodnih zakona za borbu protiv organizovanog kriminala – M. Grubač	45
II. SRPSKO SUOČAVANJE SA ORGANIZOVANIM KRIMINALOM – J. Ćirić	47

Drugi odeljak PROBLEMI KRIVIČNOG MATERIJALNOG PRAVA

I. OPŠTA PITANJA	55
1. O krivičnim delima dogovora za izvršenje krivičnog dela (član. 345. KZ Srbije) i zločinačkog udruživanja (član 346. KZ Srbije) – R. Sepi	55
2. Problem krivičnih sankcija za dela organizovanog kriminala – R. Sepi	58

3. Oduzimanje imovinske koristi (čl. 91, 92. i 93. KZ Srbije) – R. Sepi	59
4. O krivičnoj odgovornosti pravnih lica i odnosu prema privrednim prestupima – R. Sepi	64
5. Odnos terorizma i organizovanog kriminala – M. Reljanović	72
6. Otvaranje dosijea tajnih službi – M. Reljanović	75
7. Privatne snage obezbedenja – M. Reljanović	77
II. POJAVNI OBLICI ORGANIZOVANOG KRIMINALA	81
1. Trgovina drogom – M. Reljanović	81
2. Trgovina ljudima – J. Ćirić	85
3. Krivična dela otmice i prinude – M. Reljanović	88
4. Visokotehnološki kriminal – M. Reljanović	90
5. Neki posebni oblici prevarnog ponašanja – J. Ćirić	94
III. KORUPCIJA	97
1. O krivičnim odredbama u vezi sa korupcijom – J. Ćirić	97
2. Jedna važna novina kod koruptivnih krivičnih dela – J. Ćirić	102
3. Kaznena politika i suzbijanje korupcije – J. Ćirić	103
4. Izveštaj GRECO-a o stanju korupcije u Srbiji – J. Ćirić	107
5. Privatizacija, stečajevi i pranje novca u Srbiji – J. Ćirić	109
6. Finansiranje političkih stranaka i sukob interesa – J. Ćirić	118
7. Javne nabavke – J. Ćirić	122

Treći odeljak
POSTUPAK ZA DELA ORGANIZOVANOG KRIMINALA

I. ANALIZA ODREDBA O KRIVIČNOM POSTUPKU ZA DELA ORGANIZOVANOG KRIMINALA U ZAKONODAVSTVU SRBIJE I PROBLEMI U NJIHIVOJ PRIMENI	127
1. „Procesni“ pojam organizovanog kriminala – M. Grubač	127
2. Potreba i opravданje posebnih odredaba o postupku za dela organizovanog kriminala – M. Grubač	129
3. Posebne odredbe o organizaciji sudova, javnih tužilaštava i drugih organova gonjenje za dela organizovanog kriminala – M. Grubač	130
4. Posebna procesna ovlašćenja organa gonjenja u postupku za dela organizovanog kriminala – M. Grubač	131
a) Nadzor i snimanje telefonskih i drugih razgovora ili komunikacija drugim tehničkim sredstvima i optičko snimanje (član 232. i 233. ZKP/2001. i član 146. i 147. ZKP/2006)	131

b) Kontrola poslovnih i ličnih računa (član 504k. ZKP/2001. i član 86. ZKP/2006).....	136
c) Pružanje simulovanih poslovnih usluga i sklapanje simulovanih pravnih poslova.....	137
d) Angažovanje prikrivenih islednika	138
e) Tzv. kontrolisana isporuka	139
f) Automatsko računarsko pretraživanje ličnih i drugih podataka (član 155. ZKP/2006)	140
5. O svedoku saradniku posebno – M. Grubač	141
6. Svedok – saradnik (<i>amicus of justice</i>) u pravnom sistemu Srbije – J. Ćirić	144
7. Zaštita svedoka u krivičnom postupku – M. Grubač	147
8. Vanprocesna zaštita svedoka – R. Sepi	149
9. Uslovi i postupak za primenu mera tajnog nadzora – M. Grubač.....	157
II. POSTUPCI PRED POSEBNIM ODELJENJEM ZA ORGANIZOVANI KRIMINAL – R. Dragičević – Dičić.....	159
III. ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI I ODUZIMANJE PREDMETA – R. Dragičević – Dičić	173

Četvrti odeljak
PROBLEMI ORGANIZACIONOG PRAVA

ANALIZA ZAKONA O ORGANIZACIJI I NADLEŽNOSTI DRŽAVNIH ORGANA U SUZBIJANJU ORGANIZOVANOG KRIMINALA REPUBLIKE SRBIJE I NJEGOVA PRIMENA U PRAKSI	181
1. Specijalno tužilaštvo – N. Važić	184
2. Policijska služba za suzbijanje organizovanog kriminala – N. Važić.....	187
3. Posebna odeljenja nadležnih sudova – N. Važić	189
4. Sukob nadležnosti i način rešavanja – N. Važić.....	191
5. Specijalizacija na nivou drugostepenog suda – N. Važić	194
6. Posebna pritvorska jedinica – N. Važić.....	195
7. Prava i dužnosti lica koja vrše funkciju odnosno obavljaju poslove u posebnim organizacionim jedinicama – N. Važić.....	195
8. Posebna ovlašćenja nadležnih državnih organa u krivičnom postupku za krivična dela organizovanog kriminala – N. Važić... .	197
9. Inicijativa za izmenu zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala – N. Važić... .	203

DRUGI DEO:
ORGANIZOVANI KRIMINAL I KORUPCIJA U UPOREDNOM I
MEĐUNARODNOM PRAVU I USKLAĐIVANJE
DOMAĆEG ZAKONODAVSTVA SA MEĐUNARODnim
PRAVNIM STANDARDIMA

Prvi odeljak
MATERIJALNOPRAVNI ASPEKTI

I. OPŠTA PITANJA	207
1. Problem krivičnih sankcija za dela organizovanog kriminala – R. Sepi	207
a) Međunarodni izvori.....	207
b) Italija	207
c) Slovenija.....	208
d) Hrvatska	208
e) Bosna i Hercegovina	208
2. O krivičnim delima dogovora za izvršenje krivičnog dela (član 345. KZ) i zločinačkog udruživanja (član 346. KZ) – R. Sepi	209
a) Međunarodni izvori.....	209
b) Italija	209
c) Slovenija.....	210
d) Hrvatska	212
e) Bosna i Hercegovina	214
3. O krivičnoj odgovornosti pravnih lica i odnosu prema privrednim prestupima – R. Sepi.....	216
a) Međunarodni izvori.....	216
b) Slovenija.....	217
c) Hrvatska	219
d) Bosna i Hercegovina	221
4. O oduzimanju imovinske koristi – R. Sepi.....	223
a) Međunarodni izvori.....	223
b) Italija	223
c) Slovenija.....	224
d) Hrvatska	226
e) Bosna i Hercegovina	227
5. Terorizam u međunarodnom i uporednom pravu – M. Reljanović	229
a) Međunarodno pravo	229
b) Uporedno pravo.....	230

6.	Otvaranje dosijea tajnih službi – M. Reljanović	232
a)	Međunarodno i uporedno pravo.....	232
7.	Privatne snage obezbeđenja – M. Reljanović	233
a)	Uporedno pravo.....	233
II.	NEKI POJAVNI OBLICI ORGANIZOVANOG KRIMINALA U MEĐUNARODNOM I UPOREDНОM PRAVУ.....	236
1.	Trgovina drogom – M. Reljanović	236
a)	Međunarodno pravo	236
b)	Uporedno pravo.....	238
2.	Krivična dela otmice i prinude – M. Reljanović	239
a)	Uporedno pravo.....	239
3.	Visokotehnološki kriminal – M. Reljanović.....	241
a)	Medunarodno pravo	241
b)	Uporedno pravo.....	244
4.	Posebne vrste prevara u uporednom pravu – J. Ćirić	244
5.	Trgovina ljudima – J. Ćirić	246
a)	Konvencija o ropstvu.....	246
b)	Evropska konvencija o ljudskim pravima.....	247
c)	Konvencija o pravima deteta	247
d)	Sankt-Peterburška deklaracija Parlamentarne Skupštine OEBS-a, odnosno rezolucija o trgovini ženama i decom	247
e)	Konvencija o borbi protiv transnacionalnog organizovanog kriminala sa pratećim Protokolom	248
f)	Okvirna odluka Saveta EU o borbi protiv trgovine ljudima...	248
g)	Deklaracija iz Porta	248
h)	Evropska konvencija o borbi protiv trgovine ljudima	249
i)	Pojedine zemlje i njihovi propisi u vezi trgovine ljudima.....	249
III.	KORUPCIJA	251
1.	Opšte odredbe o korupciji – J. Ćirić	251
a)	Rezolucija Komiteta ministara Saveta Evrope	251
b)	Krivičnopravna Konvencija SE o korupciji	252
c)	Građanska (civilna) konvencija o korupciji.....	254
d)	Pojedine zemlje tranzicije i njihovo iskustvo u borbi protiv korupcije	254
2.	Finansiranje političkih partija – J. Ćirić	262
3.	Sukob interesa – J. Ćirić.....	263

Drugi odeljak
PROCESNOPRAVNI ASPEKTI

I.	PRIBAVLJANJE DOKAZA ZA DELA ORGANIZOVANOG KRIMINALA I USTAVNA PRAVA I SLOBODE GRAĐANA	271
1.	Pravo okrivljenog na pravično suđenje – M. Grubač	271
2.	Problem određivanja pojma organizovanog kriminala za potrebe primene procesnog prava – M. Grubač	273
3.	Opšte pretpostavke za primenu mera tajnog nadzora – M. Grubač ..	278
4.	Vrste mera tajnog nadzora i predlozi vezani za pojedine mere – M. Grubač	280
5.	Svedok saradnik – J. Ćirić	282
6.	Vanprocesna zaštita svedoka – R. Sepi	284
a)	Međunarodni izvori	284
b)	Slovenija	284
c)	Hrvatska	288
d)	Bosna i Hercegovina	291
II.	ODUZIMANJE PROTIVPRAVNO STEĆENE IMOVINSKE KORISTI – MEDUNARODNI STANDARDI I UPOREDNOPRAVNA REŠENJA – R. Dragičević – Dičić	293
a)	Međunarodne konvencije, strategije i preporuke:	294
b)	Italijansko zakonodavstvo	296
c)	Belgijsko zakonodavstvo	297
d)	Holandsko zakonodavstvo	299
e)	Austrijsko zakonodavstvo	302
f)	Zakonodavstvo Velike Britanije i Irske	303
g)	Model Zakona Ujedinjenih Nacija	304

Treći odeljak
ORGANIZACIONOPRAVNI ASPEKTI

I.	KOMPARATIVNI PRIKAZ ORGANIZACIJE I NADLEŽNOSTI DRŽAVNIH ORGANA U BORBI PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALA	307
1.	Uvod – N. Važić	307
2.	Organizacija i nadležnost državnih organa u borbi protiv organizovanog kriminala u zemljama regiona – N. Važić	309
a)	Crna Gora	309
b)	Republika hrvatska	310
c)	Bosna i Hercegovina	314
d)	Republika Srpska	316
e)	Zemlje evropske unije	318

3. Organizacija i nadležnosti državnih organa za borbu protiv organizovanog kriminala u pravu Evropske Unije – N. Važić.....	322
--	-----

TREĆI DEO:

PREDLOZI ZA IZMENE I DOPUNE ZAKONODAVSTVA REPUBLIKE SRBIJE U OBLASTI BORBE PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALA I KORUPCIJE

Prvi odeljak UVOD

I. NOVI USTAV REPUBLIKE SRBIJE I PREDSTOJEĆE ZAKONODAVNE REFORME – M. Grubač.....	329
--	-----

Drugi odeljak MATERIJALNO PRAVO

I. O KRIVIČNIM DELIMA DOGOVORA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNOG DELA (član 345. KZ Srbije) I ZLOČINAČKOG UDRUŽIVANJA (član 346. KZ Srbije) – R. Sepi	337
II. ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI – R. Dragičević – Dikić i R. Sepi	339
III. UOPŠTE O KRIVIČNOJ ODGOVORNOSTI PRAVNICH LICA I ODNOSU PREMA PRIVREDNIM PRESTUPIMA – R. Sepi.....	353
IV. NESAVESNO PRIVREDNO POSLOVANJE – J. Ćirić	356
V. POSEBNI OBLICI PREVARNOG PONAŠANJA – J. Ćirić.....	356
VI. TRGOVINA LJUDIMA – J. Ćirić	357
VII. ODNOS TERORIZMA I ORGANIZOVANOG KRIMINALA – M. Reljanović	358
VIII. KRIVIČNA DELA OTMICE I PRINUDE – M. Reljanović	359
IX. VISOKOTEHNOLOŠKI KRIMINAL – M. Reljanović	359
X. TRGOVINA DROGOM – M. Reljanović	361

Treći odeljak KORUPCIJA

I. ZAKON O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA I ZAKON O SUKOBU INTERESA – J. Ćirić	363
II. JAVNE NABAVKE – J. Ćirić	364
III. PRANJE NOVCA I PROCESI PRIVATIZACIJE – J. Ćirić	365

IV. OTVARANJE DOSIJEA TAJNIH SLUŽBI – M. Reljanović	367
V. PRIVATNE SNAGE OBEZBEĐENJA – M. Reljanović	368

**Četvrti odeljak
PROCESNO PRAVO**

I. PREDLOZI ZA IZMENE I DOPUNE POSEBNIH ODREDBA ZKP (2001) O POSTUPKU ZA KRIVIČNA DELA ORGANIZOVANOG KRIMINALA – M. Grubač	369
1. Opšte odredbe	369
2. Posebne mere organa gonjenja za otkrivanje i dokazivanje krivičnih dela iz člana x(1) ovog zakonika	373
3. Svedok saradnik i njegovo saslušanje	380
II. IZDVOJENI PREDLOZI O SVEDOKU SARADNIKU – J. Ćirić	382
III. VANPROCESNA ZAŠTITA SVEDOKA – R. Sepi	384

**Peti odeljak
ORGANIZACIONO PRAVO**

I. PREDLOZI ZA IZMENE ZAKONA O ORGANIZACIJI I NADLEŽNOSTI DRŽAVNIH ORGANA U SUZBIJANJU ORGANIZOVANOG KRIMINALA – N. Važić	387
1. Uvodna razmatranja	396
2. Područje primene zakona – nadležnost	398
3. Specijalizovani državni organi za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije	399
a) Specijalno tužilaštvo	400
b) Posebna odeljenja nadležnih sudova	407
c) Posebna policijska služba za otkrivanje i suzbijanje krivičnih dela organizovanog kriminala i korupcije	411
d) Posebna pritvorska jedinica	412
e) Plate i druga prava nosilaca sudske i tužilačke funkcije i drugih zaposlenih u specijalizovanim organima za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije	412
f) Bezbednosne proverc lica raspoređenih u posebne državne organe za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije	413